

Opleidingsbesluit

Orthopedagoog-generalist

Besluit van 1 juni 2023 inzake de eisen voor de opleiding van de orthopedagoog-generalist en voor de erkenning als opleider en praktijkopleidingsinstelling, in aanvulling op het Besluit opleidingseisen orthopedagoog-generalist (Algemene Maatregel van Bestuur: AMvB¹)

Het Hoofdopleidersoverleg Orthopedagoog-generalist (HO-OG) en de gezamenlijke besturen van de erkende opleidingsinstellingen tot orthopedagoog-generalist te weten Stichting BoPP West Nederland, PDBO Randstad, Stichting PDO GGZ Amsterdam, Stichting RINO Zuid, Stichting Universitaire Postmasteropleiding Orthopedagogiek Groningen (UPO-G) en KING nascholing,

gelet op het Besluit opleidingseisen orthopedagoog-generalist, de brochure Taken en verantwoordelijkheden in de opleiding tot orthopedagoog-generalist en het Landelijk opleidingsplan;

Besluit:

---

¹ De vaststelling van dit Besluit is gepubliceerd in het Staatsblad van 17 oktober 2019, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2019-318.html>, en het Besluit treedt in werking op 1 oktober 2019.

Inhoud

Hoofdstuk A. Algemene bepalingen	3
A.1. Begripsomschrijvingen	3
A.2. Aanvullende bepalingen.....	5
Hoofdstuk B. De opleiding	6
B.1. Competenties	6
B.2. Landelijk opleidingsplan	8
B.3. Duur en onderbreking van de opleiding.....	8
B.4. Bij de opleiding betrokkenen.....	8
B.5. Supervisie	8
B.6. Supervisor.....	9
B.7. Werkbegeleider	9
Hoofdstuk C. De erkenningseisen voor opleidingsinstelling, hoofdopleiders, praktijkopleidingsinstellingen en praktijkopleiders	10
C.1. De opleidingsinstelling	10
C.2. Algemene bepalingen voor de aanstelling van hoofdopleiders	11
C.3. De hoofdopleider en de waarnemend hoofdopleider	11
C.4. Algemene bepalingen voor de erkenning van praktijkopleidingsinstellingen.....	12
C.5. Algemene bepalingen voor de erkenning van praktijkopleiders.....	13
C.6. De praktijkopleidingsinstelling	14
C.7. De praktijkopleider	16
C.8. Samenwerkingsverbanden	17
C.9. Dispensatie	17

Hoofdstuk A. Algemene bepalingen

A.1. Begripsomschrijvingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

AMvB:	Algemene Maatregel van Bestuur
CRT ² :	Commissie Registratie en Toezicht van de Federatie van Gezondheidszorgpsychologen en Psychotherapeuten (FGzPt)
docent-opleidingsdeelnemer ratio	het aantal opleidingsdeelnemers per docent dat betrokken is bij de opleiding
FGzPt:	de vereniging Federatie van <u>Gezondheidszorgpsychologen en Psychotherapeuten:</u>
fte werkervaring:	voltijdse werkervaring, of het equivalent daarvan in deeltijd;
orthopedagoog-generalist:	degene die is ingeschreven in het register van orthopedagogen-generalist, als bedoeld in artikel 3 van de Wet BIG;
hoofdopleider:	degene die binnen een opleidingsinstelling verantwoordelijk is voor de opleiding tot orthopedagoog-generalist en die als zodanig door het bestuur van de opleidingsinstelling is aangewezen.
HOOG	Hoofdopleidersoverleg orthopedagoog-generalist
individueel opleidingsplan:	hierin is op het niveau van de individuele deelnemer het praktijkdeel van de opleiding vastgelegd.
landelijk opleidingsplan:	het plan dat de structuur en de inhoud van de opleiding tot orthopedagoog-generalist op landelijk niveau beschrijft, dat is opgesteld door de desbetreffende gezamenlijke besturen en waarmee het HO-OG heeft ingestemd;
leerarbeidsovereenkomst:	overeenkomst voor de duur van de opleiding tussen de praktijkopleidingsinstelling en de opleidingsdeelnemer omtrent de arbeid die de opleidingsdeelnemer in het kader van diens opleiding in de praktijkopleidingsinstelling verricht;
onvoorwaardelijk BIG-geregistreerd:	ingeschreven in het BIG-register zonder beperkingen aan de beroepsuitoefening;

² Op verschillende plaatsen in dit opleidingsbesluit wordt verwezen naar CRT als een mogelijke instantie om de kwaliteit van de opleiding OG te beoordelen. Momenteel d.d. mei 2023 vervult CRT deze functie enkel op een ad hoc basis. Op termijn is het de bedoeling dat deze functie structureel wordt belegd.

opleiding:	de opleiding tot orthopedagoog-generalist;
opleidingsdeelnemer:	pedagoog, psycholoog, of geestelijk gezondheidkundige in opleiding tot orthopedagoog-generalist;
Opleidings(beleids)plan:	hierin is vastgelegd door het bevoegd gezag (directie/bestuur) van de instelling wat de visie is op opleiden in algemene zin is en op welke wijze de opleiding tot orthopedagoog-generalist is vormgegeven in de praktijk.
opleidings- en examenreglement	het reglement van de opleidingsinstelling waarin randvoorwaarden voor de opleiding van de opleidingsdeelnemer, conform de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, staan beschreven;
opleidingsinstelling:	de instelling die de opleiding tot orthopedagoog-generalist aanbiedt en als zodanig is aangewezen door de Minister.
opleidingsplaats:	een voor de opleiding erkende arbeidsplaats binnen een praktijkopleidingsinstelling;
plaatsvervangend hoofdopleider:	degene die door de hoofdopleider als plaatsvervangend hoofdopleider is voorgedragen en die onder verantwoordelijkheid van de hoofdopleider deze ondersteunt bij het uitoefenen van diens taken;
praktijkopleider:	degene die door de hoofdopleider gemandateerd is en daarmee de verantwoordelijkheid heeft voor het faciliteren van het praktijk-gedeelte van de opleiding van een of meerdere opleidingsdeelnemers.
praktijkopleiding:	het gedeelte van de opleiding dat gevolgd wordt binnen een erkende praktijkopleidingsinstelling;
praktijkopleidingsinstelling:	de instelling (of het samenwerkingsverband van instellingen) die het praktijkgedeelte van de opleiding tot orthopedagoog-generalist verzorgt.
supervisie:	het methodisch analyseren en evalueren van de door de opleidingsdeelnemer verrichte werkzaamheden en het reflecteren op het professioneel functioneren van de supervisant en de ontwikkeling daarvan;
supervisor:	degene die door de praktijkopleider is belast met de supervisie van de opleidingsdeelnemer.

toetsboek:	het document waarin alle toetsen en beoordelingsmomenten voor het praktijkdeel van de opleiding beschreven staan;
visitatiecommissie:	de door de opleidingsinstelling samengestelde commissie die een of meerdere praktijkopleidingsinstellingen visiteert;
waarnemend hoofdopleider:	degene die door het bestuur van de opleidingsinstelling aangewezen is als waarnemend hoofdopleider en gedurende de afwezigheid van de hoofdopleider in diens taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden treedt;
waarnemend praktijkopleider:	degene die door de praktijkopleidingsinstelling is aangesteld als waarnemend praktijkopleider en gedurende de afwezigheid van de praktijkopleider in diens taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden treedt;
werkbegeleider:	degene die door de praktijkopleider is belast met de werkbegeleiding.
werkbegeleiding:	de begeleiding van, en het toezicht op, het werk van de opleidingsdeelnemer bij de uitvoering van diens werkzaamheden;
Wet BIG:	de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg;

A.2 Aanvullende bepalingen

Dit besluit bevat aanvullende bepalingen op de AMvB.

Hoofdstuk B. De opleiding

B.1. Competenties

De opleiding tot orthopedagoog-generalist is erop gericht dat de betrokkene competenties verwerft die betrekking hebben op het gebied van deskundigheid als bedoeld in artikel 33f van de wet, te weten:

1. orthopedagogische deskundigheid,
  2. communicatie,
  3. organisatie,
  4. samenwerking,
  5. kennis en wetenschap,
  6. professionaliteit,
  7. maatschappelijk handelen.
-
1. De competentie orthopedagogische deskundigheid omvat de bekwaamheid om:
    - a. doeltreffende en ethisch verantwoorde orthopedagogische diagnostiek, begeleiding en behandeling toe te passen binnen de jeugd-, gehandicapten-, ouderen- en geestelijke gezondheidszorg en het onderwijs;
    - b. wetenschappelijke kennis over opvoedings- en psychische stoornissen toe te passen bij het handelen als orthopedagoog-generalist;
    - c. maatschappelijke opvoedings- en ontwikkelingsvraagstukken te betrekken bij het handelen als orthopedagoog-generalist;
    - d. de zorginhoudelijke, juridische, culturele en sociaaleconomische context van de zorgvrager en degenen die bij zijn opvoeding- en ontwikkeling betrokken zijn, te betrekken bij het handelen als orthopedagoog-generalist.
  2. Communicatie omvat de bekwaamheid om:
    - a. met zorgvragers een goede behandelrelatie aan te gaan dan wel te onderhouden op basis van wederzijds begrip, empathie en vertrouwen;
    - b. informatie te verzamelen over de hulpvraag van de zorgvrager, van degenen die bij zijn opvoeding- en ontwikkeling betrokken zijn en de verzamelde informatie te integreren;
    - c. relevante informatie te bespreken met de zorgvrager, degenen die bij zijn opvoeding- en ontwikkeling betrokken zijn of andere zorgverleners om zo optimale zorg aan de zorgvrager te leveren;
    - d. doeltreffend in woord en geschrift te communiceren met andere zorgverleners over de aan hem toevertrouwde zorgvragers;
    - e. de zorgvrager en degenen die bij zijn opvoeding en ontwikkeling betrokken zijn te begeleiden;
    - f. met diverse groepen van zorgvragers zoals kinderen, jeugdigen, volwassenen en ouderen en zorgvragers met verschillende zorginhoudelijke, juridische, culturele en sociaaleconomische achtergronden om te gaan.

3. Organisatie omvat de bekwaamheid om:
  - a. doeltreffend gebruik te maken van informatietechnologie;
  - b. een visie en doelstelling te formuleren, een strategie te ontwikkelen en adequate actie te ondernemen die bijdragen aan de ontwikkeling van de eigen organisatie voor een doeltreffende en doelmatige zorgverlening;
  - c. middelen effectief in te zetten voor gezondheidszorg, onderzoek en onderwijs.
  - d. goed geïnformeerd te zijn over het Nederlandse gezondheidszorgsysteem, en deze kennis doeltreffend en efficiënt te benutten voor de eigen functie en organisatie;
  - e. de uitgangspunten van kwaliteitszorg, zijnde bewaking, bevordering en waarborging, in de praktijk toe te passen.

4. Samenwerking omvat de bekwaamheid om:
  - a. in samenspraak met andere zorgverleners op doeltreffende wijze te komen tot samenwerking;
  - b. een doeltreffende bijdrage aan interdisciplinaire teams op het gebied van zorg, onderwijs en onderzoek te leveren.

5. Kennis en wetenschap omvat de bekwaamheid om:
  - a. toegepast empirisch wetenschappelijk onderzoek op te zetten, uit te voeren en te evalueren;
  - b. de principes van wetenschappelijk denken toe te passen op en te vertalen naar bronnen van orthopedagogische informatie en toe te passen in interactie met anderen;
  - c. bij beslissingen en handelingen in de orthopedagogische praktijk het beschikbare wetenschappelijke bewijs te betrekken.

6. Professionaliteit omvat de bekwaamheid om:
  - a. op een verbindende en betrokken wijze orthopedagogische zorg te leveren, met aandacht voor de integriteit van de zorgvrager;
  - b. adequaat professioneel gedrag te demonstreren in gezondheidszorg, wetenschappelijk onderzoek en onderwijs;
  - c. op sterke en zwakke kanten in het eigen functioneren te reflecteren en daardoor sturing te geven aan het eigen leerproces en verantwoordelijkheid te nemen voor de eigen professionele groei, met als doel levenslange ontwikkeling als professional;
  - d. te reflecteren op het eigen handelen in de orthopedagogische praktijk, in relatie tot de eigen gevoelens en cognities;
  - e. te reflecteren op de invloed van eigen attitude, normen en waarden op het eigen orthopedagogisch handelen.

7. Maatschappelijk handelen omvat de bekwaamheid om:
  - a. de impact van maatschappelijke ontwikkelingen en relevante wet- en regelgeving te vertalen naar verantwoorde preventie en zorgverlening;
  - b. de impact van maatschappelijke ontwikkelingen te vertalen naar beleidsadviezen op individueel, macro- en mesoniveau;
  - c. een bijdrage te leveren aan het maatschappelijk debat en beleid rondom de orthopedagogische zorgverlening.

B.2. Landelijk opleidingsplan

1. De opleiding tot orthopedagoog-generalist is beschreven in een landelijk opleidingsplan, waarin ten minste is opgenomen:
  - a. een uitwerking van de competenties, bedoeld in artikel B.1.,
  - b. een beschrijving van de inhoud van de opleiding,
  - c. een beschrijving van de structuur van de opleiding,
  - d. een beschrijving van de toetsing en beoordeling.
2. Het landelijk opleidingsplan en wijzigingen daarvan behoeven de instemming van het HOOG. Instemming kan worden onthouden wegens strijd met dit besluit of andere van toepassing zijnde regelgeving.

B.3. Duur en onderbreking van de opleiding

1. De duur van de opleiding bedraagt ten hoogste vier jaar, gerekend vanaf de start van de praktijkopleiding.
2. Het cursorisch onderwijs start tegelijk met of uiterlijk vier maanden na de start van de praktijkopleiding.
3. De praktijkopleiding kan niet eerder eindigen dan het cursorisch onderwijs.
4. Indien een onderbreking van de praktijkopleiding in een cursusjaar in totaal meer dan vier weken beslaat, wordt de opleidingsinstelling hierover geïnformeerd en wordt een regeling getroffen voor compensatie van niet gewerkte uren.

B.4. Bij de opleiding betrokkenen

1. Bij de opleiding van een opleidingsdeelnemer zijn betrokken een (waarnemend) hoofdopleider, een of meer praktijkopleiders, alsmede supervisors, werkbegeleiders en docenten.

B.5. Supervisie

1. In het opleidingstraject van een opleidingsdeelnemer zijn 90 uur supervisie vereist bij ten minste twee supervisors. Een supervisietraject bij één supervisor bestaat uit minstens 15 en maximaal 60 supervisie;
2. De duur van een supervisiesessie als bedoeld in artikel 3, eerste lid, onder a., van de AMvB is afhankelijk van het aantal deelnemers, waarbij geldt:
  - a. In geval van supervisie van een opleidingsdeelnemer is de duur van één sessie 45 minuten;
  - b. In geval van supervisie aan twee opleidingsdeelnemers is de duur van één sessie 1 uur;
  - c. In geval van supervisie aan ten hoogste drie opleidingsdeelnemer is de duur van één sessie 75 minuten.
3. De supervisie mag per week niet meer dan een dubbele sessie omvatten;
4. De supervisie dient evenredig verspreid te zijn over de duur van de praktijkopleiding. Dit betekent dat bij een opleidingstraject waarin de praktijkopleiding 24 uur per week is, de supervisie evenredig over drie jaar verspreid dient te worden.

B.6. Supervisor

De supervisor in het kader van de opleiding:

- a. is ten minste drie jaar geregistreerd als orthopedagoog-generalist of gezondheidszorgpsycholoog en heeft ten minste drie jaar werkervaring als zodanig;
- b. heeft aantoonbare vakinhoudelijke expertise op het terrein waarop de supervisie betrekking heeft;
- c. heeft bij voorkeur een door de beroepsgroep erkende supervisorencursus gevolgd;
- d. heeft aantoonbare competenties op het gebied van supervisie;
- e. heeft substantiële recente werkervaring op het terrein waarop de supervisie betrekking heeft;
- f. heeft geen rechtstreekse werk- dan wel privérelatie met de opleidingsdeelnemer en is niet werkzaam binnen hetzelfde team als de opleidingsdeelnemer.

B.7. Werkbegeleider

De werkbegeleider in het kader van de opleiding:

- a. is ten minste drie jaar geregistreerd als orthopedagoog-generalist en heeft ten minste drie jaar werkervaring als zodanig;
- b. heeft aantoonbare competenties op het gebied van begeleiding;
- c. is werkzaam in de cliëntenzorg, binnen hetzelfde team als de opleidingsdeelnemer;
- d. of de gezamenlijke werkbegeleiders van een opleidingsdeelnemer zijn in totaal gedurende ten minste 50% van de werktijd van de opleidingsdeelnemer aanwezig op de locatie waar de opleidingsdeelnemer diens werkzaamheden verricht;
- e. heeft zicht op en weet van de inhoudelijke werkzaamheden van de opleidingsdeelnemer en is voor de werkzaamheden van de opleidingsdeelnemer (tuchtrechtelijk) verantwoordelijk.

Hoofdstuk C. De erkenningseisen voor opleidingsinstelling, hoofdopleiders, praktijkopleidingsinstellingen en praktijkopleiders

C.1. De opleidingsinstelling

1. In haar advies aan de Minister geeft de CRT (of een andere door VWS gemandateerde organisatie die het toezicht op de opleidingsinstellingen houdt) in elk geval aan of voldaan is aan de onderdelen, bedoeld in het tweede tot en met het vijfde lid.
2. De opleidingsinstelling wordt gevormd door een samenwerkingsverband van een of meer universiteiten met praktijkopleidingsinstellingen, al dan niet ondersteund door een organiserend bureau.
3. De opleidingsinstelling is verantwoordelijk voor de organisatie van de opleiding. Zij draagt een hoofdopleider voor die verantwoordelijk is voor de inhoud van de opleiding en een waarnemend hoofdopleider die de hoofdopleider in voorkomende gevallen vervangt.
4. De instelling voldoet aan de volgende onderdelen:
  - a. het opleidingsprogramma van de instelling voldoet aan de eisen, als bedoeld in AMvB, hoofdstuk B. van dit besluit en het landelijk opleidingsplan;
  - b. de opleidingsinstelling beschikt over een geëigende organisatorische structuur, waarbinnen de verantwoordelijkheden van de diverse betrokkenen helder zijn gedefinieerd en afgebakend;
  - c. de instelling beschikt over een opleidings- en examenreglement en draagt er zorg voor dat de opleidingsdeelnemers die tot de opleiding zijn toegelaten hier tijdig van kennis kunnen nemen. Het opleidings- en examenreglement bevat bepalingen ter zake van:
    - i. de procedure voor aanmelding en de procedure en criteria voor toelating tot de opleiding;
    - ii. een procedure bij verschil van mening tussen de hoofdopleider en de opleidingsdeelnemer;
    - iii. de beëindiging van de opleiding bij onvoldoende functioneren van de opleidingsdeelnemer;
    - iv. de procedure genoemd onder ii. voorziet in een onafhankelijke geschillenbeslechting;
  - d. de opleidingsinstelling kent een opleidingscommissie, die de opleidingsinstelling adviseert over de organisatie en de inhoud van de opleiding. In de opleidingscommissie zijn in elk geval vertegenwoordigd de praktijkopleiders, de docenten en de opleidingsdeelnemers;
  - e. de instelling kent een regeling voor de behandeling van geschillen tussen bij de opleiding betrokken personen en instellingen, voor zover deze geschillen niet vallen onder de werking van het opleidings- en examenreglement bedoeld onder c;
  - f. het opleidingsprogramma wordt jaarlijks vastgesteld. Belanghebbenden kunnen het opleidingsprogramma desgevraagd inzien en daarvan een afschrift ontvangen.
5. De verantwoordelijkheid van de opleidingsinstelling voor de opleiding omvat ook afspraken met praktijkopleidingsinstellingen en praktijkopleiders over de praktijkcomponent van de opleiding. Deze afspraken worden vastgelegd in een overeenkomst tussen de opleidingsinstelling en de praktijkopleidingsinstelling. Bedoelde overeenkomst verwijst naar dit besluit en bevat geen bepalingen die in strijd zijn met besluiten van het HO-OG.
6. De opleidingsinstelling draagt zorg voor het systematisch bewaken, in stand houden en bevorderen van de kwaliteit van de opleiding. Hiertoe:
  - a. spant de opleidingsinstelling zich in voor de continuïteit van de praktijkopleiding, door te streven naar praktijkopleidingsplaatsen met een structureel karakter;

- b. spant de opleidingsinstelling zich in voor een transparante werving- en selectieprocedure door de praktijkopleidingsinstellingen, bij voorkeur overeenkomstig landelijk uniform beleid omtrent de beoordeling van de geschiktheid van kandidaten;
- c. draagt de opleidingsinstelling zorg voor een zodanige omvang van de opleidingsgroep en van de docent- opleidingsdeelnemer-ratio, dat de gestelde leerdoelen kunnen worden bereikt.

C.2. Algemene bepalingen voor de aanstelling van hoofdopleiders

1. De hoofdopleider wordt aangesteld door het bestuur van de opleidingsinstelling.
2. De aangestelde hoofdopleider dient te voldoen aan de in artikel C.3. gestelde eisen.
3. De aanstelling als hoofdopleider is voor onbepaalde tijd. Indien ten tijde van de aanstelling niet volledig wordt voldaan aan de eisen, kan het bestuur besluiten tot een voorlopige aanstelling. Hieraan kan zij aanvullende voorwaarden verbinden.
4. Een voorlopige aanstelling is voor een periode van ten hoogste twee jaar, en kan ten hoogste éénmaal verlengd worden voor een periode van eveneens ten hoogste twee jaar.
5. De opleidingsinstelling en de hoofdopleider verplichten zich mee te werken aan een visitatie van de opleiding door of namens de CRT (of een andere door VWS gemandateerde organisatie die het toezicht op de opleidingsinstellingen houdt).
6. Indien op enige wijze blijkt dat de hoofdopleider niet langer voldoet aan de eisen, kan het bestuur besluiten tot beëindiging van de aanstelling, dan wel omzetting ervan in een voorlopige aanstelling.
7. Bij vertrek van de hoofdopleider wordt binnen een jaar na het vertrek een nieuwe hoofdopleider aangesteld.

C.3. De hoofdopleider en de waarnemend hoofdopleider

1. Om door het bestuur aangesteld te worden als hoofdopleider voor de opleiding tot orthopedagoog-generalist, voldoet deze aan de volgende eisen:
  - a. is ten minste vijf jaar geregistreerd als orthopedagoog-generalist en heeft tenminste drie jaar fte werkervaring als zodanig;
  - b. is actief in de beroepsuitoefening;
  - c. is hoogleraar of universitair hoofddocent met een voor de orthopedagoog-generalist relevante leeropdracht;
  - d. beschikt over aantoonbare leidinggevende, bestuurlijke en didactische kwaliteiten;
  - e. onderschrijft de beroepsethiek.
2. Voor de waarnemend hoofdopleider gelden de in het eerste lid genoemde eisen. Artikel C.2. is van overeenkomstige toepassing.
3. De verantwoordelijkheid van de hoofdopleider voor de inhoud van de opleiding omvat:
  - a. het opstellen en herzien van het opleidingsprogramma;
  - b. het aanwijzen en begeleiden van docenten en het houden van toezicht op hun functioneren;
  - c. de erkenning van praktijkopleiders;
  - d. het toezicht houden op het verloop van de praktijkopleiding;
  - e. het beoordelen van de geschiktheid van aspirant-opleidingsdeelnemer voor de opleiding;
  - f. het bewaken, bevorderen en faciliteren van de studievoortgang van de opleidingsdeelnemer;
  - g. het bewaken, in stand houden en bevorderen van de kwaliteit van de opleiding;
  - h. het zorgdragen voor een zodanige omvang van de opleidingsgroep en van de docent-opleidingsdeelnemer-ratio, dat de gestelde doelen kunnen worden bereikt;
  - i. het aanwijzen van plaatsvervangend hoofdopleiders.

4. Bij de uitvoering van de in het derde lid genoemde taken conformeert de hoofdopleider zich aan de door de minister van VWS vastgestelde eisen ten aanzien van de inrichting van de opleiding.
5. Voor de door de hoofdopleider aan te wijzen plaatsvervangend hoofdopleider gelden tenminste de in het eerste lid onder a., b. en e. genoemde eisen en dat deze aantoonbare ervaring met opleiden heeft.
6. Bij het opstellen en herzien van het opleidingsprogramma betreft de hoofdopleider beschikbare evaluatiegegevens over de voorgaande periode en wint hij het advies in van de opleidingscommissie.
7. In het kader van het toezicht op het verloop van de praktijkopleiding draagt de hoofdopleider zorg voor:
  - a. beoordeling van het ingediende individuele opleidingsplan van de opleidingsdeelnemer;
  - b. jaarlijkse voortgangsgesprekken met de opleidingsdeelnemer en diens praktijkopleider;
  - c. visitatie van de praktijkopleidingsinstellingen, met een frequentie van ten minste één maal per vijf jaar.
8. De hoofdopleider(s) doen jaarlijks verslag aan het landelijk hoofdopleidersoverleg en via laatstgenoemde overleg aan de besturen van de erkende opleidingsinstellingen van de wijze waarop en mate waarin gebruik wordt gemaakt van de bepalingen waarbij een verlengings- of dispensatieregeling is gespecificeerd (o.a. C2.4, C5.4 en C6.p)

C.4. Algemene bepalingen voor de erkenning van praktijkopleidingsinstellingen

1. Erkenning als praktijkopleidingsinstelling wordt op aanvraag van de praktijkinstelling, eventueel als onderdeel van een samenwerkingsverband van instellingen, na positief advies van de hoofdopleider verleend voor de betreffende opleiding bij de opleidingsinstelling waar de instelling of het samenwerkingsverband mee samenwerkt.
2. Een aanvraag als bedoeld in het eerste lid gaat vergezeld van stukken waaruit blijkt dat voldaan is aan de in artikel C.6. respectievelijk C.7. gestelde eisen.
3. De hoofdopleiders kunnen binnen de grenzen van hun bevoegdheden op grond van de van toepassing zijnde regelgeving nadere aanwijzingen geven met betrekking tot de praktijkopleiding en de taak en werkwijze van de praktijkopleidingsinstelling, de praktijkopleider en anderen die bij de praktijkopleiding betrokken zijn.
4. Erkenning als praktijkopleidingsinstelling wordt verleend voor de duur van vijf jaar. Indien ten tijde van de aanvraag niet volledig wordt voldaan aan de eisen voor erkenning kan de hoofdopleider besluiten tot voorlopige erkenning.
5. Aan een voorlopige erkenning kunnen aanvullende voorwaarden verbonden worden.
6. Bij een nieuwe praktijkinstelling wordt een start-erkenning afgegeven. Dit is een voorlopige erkenning voor een periode van 6 maanden. Binnen deze periode vindt een officiële erkenningsvisitatie plaats waarbij er, indien voldaan wordt aan de voorwaarden, een voorlopige erkenning afgegeven wordt voor twee jaar. Na deze twee jaar vindt er een erkenningsbezoek plaats met het doel om voor vijf jaar een erkenning af te geven.
7. De erkenning van een praktijkopleidingsinstelling vervalt indien deze gedurende twee jaar niet daadwerkelijk betrokken is bij de betreffende opleiding.
8. De praktijkopleidingsinstelling stelt de hoofdopleider per omgaande op de hoogte van alle veranderingen die ertoe leiden dat niet langer aan de eisen voor erkenning wordt voldaan.
9. De praktijkopleidingsinstellingen worden ten minste eenmaal per vijf jaar door de opleidingsinstelling met de hoofdopleider ten behoeve van de erkenning gevisiteerd. De visitatierapporten zijn beschikbaar voor de visitatiecommissie en de praktijkopleidingsinstelling.

10. Tussentijdse visitatie van een praktijkopleidingsinstelling binnen de gestelde periode van vijf jaar is mogelijk als de opleidingsinstelling daartoe aanleiding ziet, conform het door de opleidingsinstellingen opgestelde visitatiereglement voor visitaties van praktijkopleidingsinstellingen.
11. Indien de hoofdopleider op basis van een visitatie, of op basis van andere informatie tot de conclusie komt dat niet langer voldaan wordt aan de eisen voor erkenning van de praktijkopleidingsinstelling, dan kan de hoofdopleider besluiten tot intrekking van de erkenning van de praktijkopleidingsinstelling, dan wel omzetting ervan in een voorlopige erkenning, conform het vierde lid.
12. In het geval van intrekking van de erkenning van de praktijkopleidingsinstelling kan de hoofdopleider besluiten dat de opleidingsdeelnemer verbonden aan de betreffende instelling in de gelegenheid wordt gesteld diens opleiding aldaar af te ronden. Indien de hoofdopleider dit niet verantwoord acht, stellen betrokkenen alles in het werk om elders de opleiding voort te zetten.
13. Tegen een besluit tot intrekking van de erkenning als praktijkopleidingsinstelling, dan wel een besluit tot omzetting van een dergelijke erkenning in een voorlopige erkenning kan bezwaar worden aangetekend bij het bestuur van de opleidingsinstelling. In dat geval wordt de inwerkingtreding van het besluit opgeschort tot het moment dat het bestuur over het bezwaar heeft beslist.

C.5. Algemene bepalingen voor de erkenning van praktijkopleiders

1. Erkenning als praktijkopleider wordt verleend door de hoofdopleider, op aanvraag van de praktijkopleidingsinstelling waaraan de betreffende persoon verbonden is. De erkenning vervalt bij beëindiging van het dienstverband van de praktijkopleider met de praktijkopleidingsinstelling.
2. Een aanvraag gaat vergezeld van stukken waaruit blijkt dat voldaan is aan de in artikel C.6. gestelde eisen.
3. Erkenning als praktijkopleider wordt verleend voor onbepaalde tijd. Indien ten tijde van de aanvraag niet volledig wordt voldaan aan de eisen voor erkenning, kan de hoofdopleider besluiten tot voorlopige erkenning.
4. Een voorlopige erkenning wordt verleend voor een periode van ten hoogste twee jaar en kan ten hoogste eenmaal verlengd worden voor een periode van eveneens ten hoogste twee jaar. Aan een voorlopige erkenning kunnen aanvullende voorwaarden verbonden worden.
5. De erkenning van een praktijkopleider vervalt indien deze gedurende twee jaar aantoonbaar niet daadwerkelijk betrokken is bij de betreffende opleiding.
6. Indien de hoofdopleider op basis van een visitatie, of op basis van andere informatie tot de conclusie komt dat niet langer voldaan wordt aan de eisen voor erkenning van de praktijkopleider, kan de hoofdopleider besluiten tot intrekking van de erkenning van de praktijkopleider, dan wel omzetting ervan in een voorlopige erkenning, conform het derde lid.
7. Een besluit als bedoeld in het zesde lid wordt niet genomen, dan nadat de praktijkopleidingsinstelling is geïnformeerd, er nader onderzoek heeft plaatsgevonden en de praktijkopleider van het voornemen hiertoe op de hoogte is gesteld en in de gelegenheid is gesteld diens zienswijze hieromtrent aan de hoofdopleider kenbaar te maken. In het geval van intrekking van de erkenning van een praktijkopleider is de praktijkopleidingsinstelling gehouden in samenspraak met de hoofdopleider alles in het werk te stellen om de opleidingsdeelnemer diens opleiding te laten voortzetten.

C.6. De praktijkopleidingsinstelling

1. Om erkend te worden als praktijkopleidingsinstelling voldoet de instelling aan de volgende eisen:
  - a. is werkzaam op het terrein van de individuele gezondheidszorg;
  - b. biedt werkzaamheden aan op het terrein van de orthopedagogiek, zoals in de jeugdhulp, gehandicaptenzorg, het (speciaal) onderwijs, forensische zorg, justitiële hulpverlening, onderwijsbegeleidingscentra , (geestelijke) gezondheidszorg of ouderenzorg;
  - c. heeft een samenwerkingsovereenkomst met de opleidingsinstelling;
  - d. biedt voldoende waarborgen voor de continuïteit van de praktijkopleiding;
  - e. wijst een gekwalificeerde (onvoorwaardelijk BIG-geregistreerde) orthopedagoog-generalist of gezondheidszorgpsycholoog aan als praktijkopleider die door de hoofdopleider namens de betreffende opleidingsinstelling als zodanig erkend is en belast deze met de verantwoordelijkheid voor opzet, organisatie, evaluatie en beoordeling van de praktijkopleiding van de opleidingsdeelnemer.
Daarbij heeft de praktijkopleider:
    - i. voldoende informatie over het verloop van de opleiding, onder andere door geregeld contact met de werkbegeleider en de supervisor(en);
    - ii. de bevoegdheid om in te grijpen in het werkproces van de opleidingsdeelnemer, indien dit voor een goed verloop van de opleiding noodzakelijk is;
    - iii. voldoende tijd (minimaal 1 uur per week per opleideling) om diens taken en verantwoordelijkheden naar behoren in te vullen.
  - f. draagt er zorg voor dat naast de praktijkopleider een waarnemend praktijkopleider (onvoorwaardelijk BIG-geregistreerd orthopedagoog-generalist of gezondheidszorgpsycholoog) aanwezig is;
  - g. heeft ten minste twee fte post academisch geschoolde gedragswetenschappers met een dito gewaardeerde functie in dienst;
  - h. ten minste één van de gedragswetenschappers is in het bezit van de registratie orthopedagoog- generalist;
  - i. heeft een professioneel systeem van verslaglegging en dossiervorming;
  - j. is bereid de aanwijzingen van de hoofdopleider binnen de geldende regelgeving en binnen hun bevoegdheid met betrekking tot aspecten van de opleiding op te volgen;
  - k. heeft adequate (digitale) voorzieningen waaronder, toegang tot wetenschappelijke literatuur en een up to date test-o-theek.
  - l. waarborgt, naast de productiedoelstellingen van de instelling, de opleidingsdoelstellingen en stelt de opleidingsdeelnemer in staat om:
    - i. systematisch en gestructureerde ervaring op te doen met de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van orthopedagogische behandelings- en begeleidingsmethoden in opvoedings- en ontwikkelsituaties en in afhankelijkheidsrelaties conform het Besluit opleidingseisen OG; zodat aan de eisen van het individueel opleidingsplan kan worden voldaan;
    - ii. gedurende zijn opleiding bij voorkeur werkzaam te zijn in ten minste twee verschillende onderdelen op het terrein van de orthopedagogiek, zoals in de jeugdhulp, gehandicaptenzorg, het (speciaal) onderwijs, forensische zorg, justitiële hulpverlening, onderwijsbegeleidingscentra , (geestelijke) gezondheidszorg of ouderenzorg;
    - iii. de hulpverleningstaken, de opleidingstaken en eventueel andere taken in de taakstelling van de opleidingsdeelnemer in uren te kwantificeren;
    - iv. het in het cursorisch onderwijs geleerde in praktijk te brengen;

- v. de van toepassing zijnde beroepskaders, beroepsethiek en juridische kaders toe te passen;
  - vi. deel te nemen aan refereerbijeenkomsten, intervisiebijeenkomsten en andere deskundigheid bevorderende activiteiten;
  - vii. onderdelen van de praktijkopleiding overeenkomstig het landelijk opleidingsplan en het toetsboek uit te voeren;
  - viii. aanwezig te zijn bij interdisciplinaire cliëntbesprekingen.
- m. draagt er zorg voor dat:
- de werkbegeleider tijdens de werkdagen van de opleidingsdeelnemer tenminste 50% van de werktijd van de opleidingsdeelnemer tegelijk met desbetreffende opleidingsdeelnemer aanwezig is en voorziet, ingeval van afwezigheid van de werkbegeleider, in vervanging;
  - i. er geen vermenging ontstaat tussen verschillende functies, rollen en taken binnen de praktijkopleiding van de opleidingsdeelnemer, in het bijzonder dat:
    - de directeur/praktijkhouder /bestuurder of de leidinggevende geen praktijkopleider, supervisor of werkbegeleider is;
    - een combinatie van de rol van werkbegeleider/praktijkopleider met die van supervisor niet mogelijk is;
    - de overige combinaties van rollen alleen mogelijk zijn indien daar overeenkomstig artikel C.9. dispensatie voor is verleend door de hoofdopleider
  - geen van de genoemde rollen uitgeoefend kan worden door directe familieleden en/of relaties, dit ter beoordeling door de hoofdopleider.
- n. realiseert een betaalde opleidingsplaats voor een of meer opleidingsdeelnemers, gekoppeld aan een leerarbeidsovereenkomst, dan wel een combinatie van een arbeidsovereenkomst en een leerarbeidsovereenkomst, voor de duur van de opleiding, zodanig dat de opleidingsdeelnemer in staat is ten minste 2790 uur praktijkervaring op te doen en daarnaast deelneemt aan cursorisch onderwijs, met inachtneming van in de voor de beroepsgroep geldende CAO vastgelegde bepalingen. In de overeenkomst is niet een minimum-maximum clause opgenomen en wordt de opleidingsdeelnemer niet de mogelijkheid geboden, noch is deze verplicht diens opleiding terug te verdienen door meer productie te maken;
- o. indien er geen sprake is van een (leer)arbeidsovereenkomst als bedoeld onder n, is de opleidingsplaats gekoppeld aan een door de hoofdopleider goed te keuren overeenkomst die borgt dat aan de onder a. bedoelde CAO en de opleidingseisen uit de AMvB en dit besluit wordt voldaan;
- p. is bereid om in geval van overmacht, naar redelijkheid en billijkheid, de overeenkomst als bedoeld onder n. of o. te verlengen.
- q. hanteert voor de praktijkopleidingsuren (dit is exclusief de opleidingsdag) een productie van 75%, ten opzichte van de gehanteerde productienorm in de praktijkinstelling, zodat de opleidingsdeelnemer de opleidingsdoelen kan realiseren;
- r. stelt zich garant voor de supervisie, werkbegeleiding en beschikbaarheid van de praktijkopleider, in zowel tijd als geld. De kosten worden door de praktijkopleidingsinstelling vergoed en niet op de opleidingsdeelnemer verhaald en voor deze kosten is geen terugbetalingsregeling bij vertrek mogelijk;
- s. het aantal uren praktijkopleiding is ten minste 0.4 fte en ten hoogste 32 uur per week en evenredig verdeeld over de week, de opleiding mag niet langer zijn dan tweemaal de nominale duur zoals opgenomen in het opleidings- en examenreglement is verplicht mee te werken aan een visitatie door of namens de opleidingsinstelling.

- t. draagt zorg voor salariëring van de opleidingsdeelnemer, die ten minste overeenkomt met het salaris dat in de CAO voor het betreffende werkveld waar de opleidingsdeelnemer werkzaam is, is vastgesteld voor een gedragswetenschapper.
2. Over de rol van de praktijkopleider is ten minste vastgelegd:
  - a. diens verantwoordelijkheden, conform de omschrijving in 'Taken en verantwoordelijkheden in de opleiding OG';
  - b. de tijd die deze voor het uitvoeren van deze rol beschikbaar heeft met inachtneming van het eerste lid, onder d, sub iii.;
  - c. diens bevoegdheid om in te grijpen in het werkproces van de opleidingsdeelnemer door de lijn heen, indien het belang van de opleiding dit vereist;
  - d. diens toegang tot de leiding van de praktijkopleidingsinstelling.
3. De taken en verantwoordelijkheden van de praktijkopleider zijn expliciet vastgelegd in het opleidings(beleids)plan van de instelling.

C.7. De praktijkopleider

1. De praktijkopleider voldoet in het kader van de opleiding aan de volgende eisen:
  - a. is ten minste vijf jaar geregistreerd als orthopedagoog-generalist of gezondheidszorgpsycholoog en heeft tenminste vijf jaar fte recente werkervaring als zodanig;
  - b. beschikt over aantoonbare competenties op het gebied van begeleiding, verworven door ervaring en/of opleiding;
  - c. heeft een arbeidsovereenkomst met de praktijkopleidingsinstelling, met een omvang van ten minste 0,5 fte en heeft een senior positie binnen de praktijkopleidingsinstelling;
  - d. is ten minste acht uur per week klinisch werkzaam in de praktijkopleidingsinstelling waar de opleidingsdeelnemer werkt.
2. De praktijkopleider participeert in de overlegstructuur van praktijkopleiders van de opleidingsinstelling en, indien van toepassing, in het overleg van praktijkopleiders van de praktijkopleidingsinstelling.
3. De praktijkopleider participeert in de selectieprocedure van kandidaten voor de opleiding;
4. De praktijkopleider is verantwoordelijk voor het opleidingsbeleid van de OG binnen de instelling en draagt zorg voor een opleidingsbeleidsplan dat door het bevoegd gezag wordt vastgesteld; De verantwoordelijkheid van de praktijkopleider voor de praktijkopleiding omvat tenminste:
  - a. de opstelling van het individueel opleidingsplan;
  - b. de organisatie van en het toezicht op de voortgang van de supervisie en de werkbegeleiding, inclusief de toetsing van de kwalificaties van de supervisors en de werkbegeleiders en de verdeling van supervisie-uren overeenkomstig het Opleidingsbesluit orthopedagoog-generalist;
  - c. het minimaal halfjaarlijks over de praktijkopleiding aan de hoofdopleider rapporteren.
5. De praktijkopleider is over zijn functioneren verantwoording verschuldigd aan de hoofdopleider. Hij voert zijn taak uit conform de daarvoor geldende eisen, vastgelegd in dit besluit, en eventuele nadere aanwijzingen van de hoofdopleider als bedoeld in artikel C.4, derde lid.
6. De praktijkopleider informeert, al dan niet in overleg met het begeleidingsteam, de hoofdopleider en het bevoegd gezag van de praktijkopleidingsinstelling als het opleidingstraject niet meer voldoet of de voortgang van het opleidingstraject van de opleidingsdeelnemer stagneert;
7. De praktijkopleider is beschikbaar voor overleg met de opleidingsdeelnemer, de werkbegeleider(s), de supervisor(en) en eventuele anderen over de voortgang van het leertraject en het functioneren van de opleidingsdeelnemer;

8. In geval dat de opleidingsdeelnemer de praktijkopleiding bij een andere afdeling, instelling of bij een benodigde specialistische expert volgt, én wordt de verantwoordelijkheid voor de werkbegeleiding overgedragen aan een andere professional, dan vergewist de praktijkopleider zich ervan dat de betrokken werkbegeleider voldoet aan de hiervoor geformuleerde eisen wat betreft (tuchtrechtelijke) verantwoordelijkheid en de werkelijke uitvoering van de werkbegeleiding en draagt zorg voor voldoende afstemming en overleg;
9. De praktijkopleider doet voor het overige al hetgeen nodig is en in zijn vermogen ligt ter bevordering van een goed verloop en een succesvolle afronding van het leertraject van de opleidingsdeelnemer en een verantwoorde zorgverlening door de opleidingsdeelnemer.
10. De praktijkopleider is verplicht mee te werken aan een visitatie door de opleidingsinstelling.

C.8. Samenwerkingsverbanden

1. Wanneer een instelling niet aan de erkenningseisen als bedoeld in de artikel C.4. tot en met C.7. voldoet, kan deze met andere (praktijk)instellingen een samenwerkingsverband aangaan door samenwerkingsovereenkomsten te sluiten, zodat gezamenlijk wel aan de criteria kan worden voldaan.

De opleidingsinstelling verleent erkenning, als bedoeld in het eerste lid, aan de praktijkinstellingen binnen het samenwerkingsverband. De erkenningen vervallen als het samenwerkingsverband stopt of niet meer aan de eisen als bedoeld in artikel C.6. voldoet.

C.9. Dispensatie

1. Naast de dispensaties als bedoeld in artikel C.6, eerste lid, onder j, sub ii, kan de hoofdopleider dispensatie verlenen van de in artikel B.5, B.6, en C.7. bedoelde eisen met betrekking tot registratieduur en werkervaring van respectievelijk de supervisor, werkbegeleider en praktijkopleider, indien deze van oordeel is dat betrokkene aantoonbaar beschikt over een niveau van functioneren dat overeenkomt met de gestelde eisen. Daarbij is het bereik van de dispensatie door de hoofdopleider gespecificeerd.
2. De opleidingsinstelling houdt een administratie bij van verleende dispensaties op grond van het eerste lid en artikel C.6, onder I. sub ii, met daarin in elk geval de aanleiding en overwegingen die hebben geleid tot de dispensatie.